

PROF. DR. MARKO ACCETTO

(★ 9. 8. 1936 -)

Častni član od 6. 4. 2017

Lavdacija: Igor Dakskobler (Hladnikia 38: 78 – 87, november 2016)

Gozdar, botanik in fitocenolog Marko Accetto – osemdesetletnik

Pred desetimi leti smo uglednega fitocenologa dr. Marka Accetta v naši reviji počastili ob njegovi 70. letnici (Zupančič 2006). To je bil čas, ko je zaključeval službeno pot in se naslednje leto (2007) kot izredni profesor Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani tudi upokojil. 9. avgusta 2016 je dočkal 80 let in zato smo o njegovem delu in uspehih pisali v reviji Gozdarski vestnik (Dakskobler & Zupančič 2016), v Gozdarski knjižnici pa so pripravili tudi njegovo bibliografijo (Peteh 2016). Iz teh objav je razvidno, da je spoštovani profesor deloval na različnih področjih gozdarstva (gojenje gozdov, ekologija divjadi, dendrokronologija), a njegova srčna izbira je predvsem fitocenologija, preučevanje rastja in rastlinstva. Že na začetku svoje raziskovalne poti v 70. letih 20. stoletja je začel preučevati gozdne združbe, ki do tedaj niso bile deležne zadostne obravnave, tudi zato, ker uspevajo na zahtevnih terenih in jih je težko kartirati in še težje ustrezno opisati. To so bili poplavni in močvirni gozdovi doba, belega gabra, jesenov, veza in črne jelše, najprej v Krakovskem gozdu, kasneje tudi drugod v porečjih Save, Krke, Drave, Mure, Sotle in Kolpe. S prvimi objavami in opisi dveh novih asociacij (*Pseudostellario-Carpinetum betuli*, *Pseudostellario-Quercetum roboris*) je pokazal, da je odličen in že povsem samostojen fitocenolog. Natančno popisovanje, s katerim je želel odkriti kar najpopolnejši inventar preučevanih združb, in dar za opazovanje sta mu omogočila, da je skoraj hkrati postal tudi zelo dejaven raziskovalec rastlinstva (flore) in poznavalec razširjenosti v Sloveniji redkih vrst. O nožničavi pasji čebulici (*Gagea spathacea*) in dacijskem pljučniku (*Pulmonaria dacica*) smo pred začetkom njegovega delovanja vedeli zelo malo, s preučevanjem poplavnih gozdov pa je precej dopolnil tudi vednost o razširjenosti evropske gomoljčice (*Pseudostellaria europaea*) in drobnocvetne torilnice (*Omphalodes scorpioides*) pri nas in v naši soseščini. Njegovo botanično delovanje je prineslo bogate sadove tudi v obdobju, ko se je več kot desetletje sistematično in temeljito posvetil Kočevski s Kolpsko dolino, vse do Snežniškega pogorja in Gorjancev. Rastlinstvo te pokrajine z izjemno lepo naravo, a zapleteno in v marsičem takrat še zamolčano polpreteklo zgodovino, je bilo zaradi težko dostopnosti precej slabo raziskano. Z Accettovim delovanjem se je ta vednost zelo povečala. Sproti je objavljala zanimiva, celo presenetljiva nova nahajališča redkih vrst, kot so na primer Scopolijev in zidni repnjak (*Arabis scopoliana*, *A. muralis*), navadna obročnica (*Adenophora liliifolia*) in redkocvetni šaš (*Carex depauperata*), ki je bil sploh novost za floro Slovenije. Na Kočevskem, v Kolpski dolini in Snežniškem pogorju je opisal številne nove rastlinske združbe. Med njimi naj posebej izpostavim opis dveh asociacij črnega bora (*Daphno alpinae-Pinetum nigrae*, *Carici sempervirentis-Pinetum nigrae*), smrekove asociacije *Campanulo justiniana-Piceetum* in združbe Justinove zvončice v vlažnem skalovju (*Neckero crispae-Campanuletum justiniana*). Podobno

plodna so bila njegova raziskovanja ostenij v južni in osrednji Sloveniji, ki jim je bil kos, ker je večš spuščanja po vrvi. Teh rastišč pred njim v Sloveniji ni še nihče tako natančno pregledoval, zato je lahko opisal precej novih združb skalnih razpok, med njimi združbe zavarovanega srhkodlakavega netreskovca (*Jovibarba hirta*): *Seslerio kalnikensis-Jovibarbetum hirtae*, *Seslerio calcariae-Jovibarbetum hirtae* in *Jovibarbo hirtae-Saxifragetum crustatae*, a tudi druge: *Arabido alpinae-Saxifragetum petraeae*, *Campanulo cespitosae-Globularietum cordifoliae*. Po upokojitvi si prof. Accetto ni privoščil zasluženega počitka po več kot štiridesetih letih dejavnega delovanja v gozdovih. Njegov delovni ritem se skoraj ni upočasnjal in v svojem osmem desetletju je objavil več kot 30 znanstvenih razprav in strokovnih člankov. Raziskovalni objekti so bili bližje domu, na robovih dinarske planote južno od Ljubljane, ker si je kot upokojenec vse stroške kril s pokojnino. Najprej je preučil sotesko Prušnice, nato soteski Iške in Zale in njuno rastlinstvo in raste prikazal v treh obsežnih monografijah. Z natančnim pregledom teh sicer pogosto obiskanih, a zunaj uhojenih poti težko prehodnih gozdnatih sotesk je poleg gozdov popisal tudi skalovje, povirja, travnate police. Naštejmo samo nekatere nove asociacije, ki jih je opisal: *Ostryo carpinifoliae-Piceetum*, *Scabioso hladnikiana-Caricetum sempervirentis*, *Valeriano saxatilis-Molinietum arundinaceae in Euphorbio villosae-Molinietum caeruleae*. Posebno pozornost je posvetil združbam, v katerih uspeva endemični kranjski jeglič (*Primula carniolica*) in nekatere imenoval po njem: *Primuletum carniolicae*, *Primulo carniolicae-Pinetum nigrae*, *Primulo carniolicae-Caricetum sempervirentis*. V Iški je leta 2007 opisal tudi novo podvrsto volnatega slanozora, iški slanozor (*Heliosperma veselskyi* subsp. *iskense*) in njeno asociacijo *Heliospermetum iskense*. Marko Accetto je zvest sodelavec naša znanstvene revije Hladnikia od njene prve številke (1993), v kateri je poročal o novih nahajališčih drobnocvetne torilnice, do zdaj zadnje (37.) iz tekočega leta, v kateri je opisal novo združbo timijanovolistnega popovca in Justinove zvončice (*Campanulo justiniana-Micromerietum thymifoliae*). V Hladnikiji objavlja članke, notice in prispeva mnogo podatkov za rubriko Nova nahajališča. S svojim neutrudnim terenskim delom, tudi v najtežje dostopnih krajih, s katerim kljub zelo spoštljivim letom in zdravstvenim težavam še vedno nadaljuje, je tehtno in dragoceno obogatil vednost o rastlinstvu in rastju Slovenije, zato Botaničnemu društvu predlagam, da mu podeli naziv častnega člana. V imenu uredništva revije Hladnikia mu ob jubileju iskreno čestitam, mu želim trdnega zdravja in ga vabim, da še naprej ostane naš dopisnik in sotrudnik.

Igor Dakskobler

Literatura:

Dakskobler, I., M. Zupančič, 2016: Prof. dr. Marko Accetto – osemdesetletnik. Gozdarski vestnik 74 (7–8): 322–325.

Peteh, M., 2016: Bibliografija prof. dr. Marka Accetta. Gozdarski vestnik 74 (7–8): 326–333.

Povezave:

http://bds.biologija.org/gradiva/hladnikia/online_issue/Hladnikia_19_77-95.pdf

<http://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi1000030/>